

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO

WSTĘP

Przedmiotowy system oceniania (PSO) został opracowany na podstawie Wewnętrzznego Systemu Oceniania (WSO) oraz aktualnych Rozporządzeń Ministra Edukacji Narodowej w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych.

§ 1

WYMAGANIA EDUKACYJNE

Poziom wymagań edukacyjnych na poszczególne oceny zintegrowany jest z realizacją materiału zawartego w podręcznikach Nowej Ery dla szkoły podstawowej („NOWE Słowa na start !”).

§ 2

PRZEDMIOT OCENY

Ocenianiu podlega:

- 1) poprawność merytoryczna wypowiedzi ustnej lub pisemnej ucznia zgodna z ustaleniami wymagań edukacyjnych, przyjętych dla poszczególnych klas;
- 2) samodzielność rozwiązywania zadań i problemów;
- 3) kreatywność, twórczość ucznia w realizacji podjętych zadań;
- 4) jakość, jasność, precyzja, językowa i merytoryczna poprawność formułowania myśli;
- 5) kultura i estetyka wypowiedzi ustnej lub pisemnej;
- 6) aktywność ucznia podczas lekcji;
- 7) zaangażowanie w działania związane z różnymi dziedzinami kultury i poprawnością języka polskiego.

Nauczyciel po zidentyfikowaniu zespołu klasowego, jak i indywidualnych podmiotów klasowych, **indywidualizuje potrzeby i wymagania, dobierając odpowiednie metody i formy pracy, oraz indywidualizuje ocenianie uczniów**, biorąc pod uwagę złożoność aspektu społeczno – wychowawczo – edukacyjnego (np.: orzeczenie, opinia, przypadki losowe, tragedia rodzinna), uwzględniając jednocześnie realizację podstawy programowej. Indywidualizacja ta odnosi się zarówno do zespołu klasowego, jak i do uczniów.

§ 3

NARZĘDZIA POMIARU DYDAKTYCZNEGO I WAGA OCEN

Przyrost wiadomości i umiejętności uczniów podlega ciągłej ewaluacji za pomocą następujących narzędzi:

- pracy klasowej z literatury,
- sprawdzianu z wiedzy i umiejętności (czytanie ze zrozumieniem, wiedza z literatury, gramatyki, ortografii, interpunkcji, redagowanie krótszych i dłuższych form wypowiedzi),
- kartkówki,
- dyktanda,
- pracy z tekstem (czytanie ze zrozumieniem),
- wypracowania domowego,
- odpowiedzi ustnej,
- recytacji,
- ćwiczeń praktycznych,
- aktywności na lekcji,
- zeszytu przedmiotowego,
- innych form (np. projektu, inscenizacji, referatu, konkursu etc.).

WAGA OCEN

narzędzia oceniania	waga
praca klasowa/sprawdzian	3
kartkówka, dyktando	2
odpowiedź ustna	2
recytacja	1
praca z tekstem/test, ćwiczenia praktyczne	1
praca w grupach	1
zadanie domowe	1
aktywność*	1
zeszyt przedmiotowy	1
konkurs szkolny**	1
konkurs gminny, międzyszkolny, powiatowy,	2
konkurs wojewódzki i ponad wojewódzki	3

* 1. **Aktywność** ucznia podczas lekcji podlega bieżącemu ocenianiu za pomocą znaku „+”, który nauczyciel wpisuje do dziennika. Uczeń ma prawo skontrolować liczbę swoich „plusów”.

2. Każdy uczeń powinien dążyć do uzyskania jak największej liczby „plusów”, ponieważ zostają one **przeliczone na oceny**:

ilość „plusów”	ocena
5x +	bdb
4x +	db
3x +	dst
2x +	dop

3. O wpisaniu oceny db., dst. lub dop. za aktywność podczas lekcji decyduje uczeń.
4. Szczególna aktywność ucznia podczas lekcji może zostać nagrodzona przez nauczyciela odpowiednią pozytywną oceną.
5. Pod pojęciem aktywności, ocenianej znakiem „+”, rozumie się także inne jej formy, np. pracę w grupach, wszelkie prace wykonane przez ucznia z własnej inicjatywy.

- ** 1. Za udział w szkolnym etapie konkursu uczeń otrzymuje częściową ocenę **bardzo dobrą** oraz **pochwałę**, a za zajęcie **czołowego miejsca - ocenę celującą** oraz **pochwałę**.
2. Za udział w konkursach pozaszkolnych uczeń otrzymuje częściową ocenę **celującą** oraz **pochwałę**.

§ 4

SYSTEMATYCZNOŚĆ OCENIANIA

Każdy uczeń powinien w ciągu semestru otrzymać ocenę za:

- za odpowiedź ustną (min.1),
- sprawdzian i/lub pracę klasową w dłuższej formie wypowiedzi pisemnej (min.2 oceny),
- zadania domowe,
- dyktando,
- kartkówki (min.3).

Uczeń może w ciągu semestru otrzymać ocenę za: inną formę pracy (w tym m.in. za aktywność, pracę w grupach, ćwiczenia praktyczne, konkurs).

Nauczyciel stosuje **ocenianie kształtujące**:

- 1) określając cele lekcji i formułując (można wraz z uczniami) w języku zrozumiałym dla uczniów,
- 2) ustalając kryteria oceniania, czyli to, co będzie brane pod uwagę przy ocenie pracy ucznia (**NaCoBeZU**),
- 3) wprowadzając efektywną **informację zwrotną** (dobre i słabe strony, nad czym i jak należy popracować)
- 5) budując atmosferę uczenia się, pracując z uczniami i rodzicami,
- 6) formułując pytania kluczowe,
- 7) zadając pytania angażujące ucznia w lekcję,
- 8) wprowadzając samoocenę i ocenę koleżeńską.

§ 5

OCENIANIE UCZNIÓW Z DYSFUNKCJAMI

1. **Wobec uczniów** posiadających **orzeczenie lub opinię** nauczyciel indywidualizuje potrzeby i wymagania, dobierając odpowiednie metody i formy pracy, oraz **indywidualizuje ocenianie** zgodnie z zaleceniami PPP.
2. Nauczyciel ocenia przede wszystkim **starania**, a nie efekty pracy ucznia. Chwali najmniejszy wysiłek.
3. Nie stosuje oceniania wg skali obowiązującej uczniów nieposiadających opinii/orzeczenia PPP.
4. Stawia mniejsze wymagania na poszczególne oceny.
5. Motywuje do dalszej pracy i aktywności poprzez częste pochwały.
6. W przypadku ucznia z **dysgrafią** nauczyciel **nie ocenia estetyki zapisu**, tylko merytoryczną wartość pracy/zeszytu, oraz pozwala (o ile to możliwe) na zapis komputerowy.
7. Uczniowie dyslektyczni mogą popełnić większą ilość błędów ortograficznych (zgodnie z wymaganiami Centralnej Komisji Egzaminacyjnej)
8. Należy unikać publicznego odpytywania uczniów z dysfunkcją.
9. Należy kierować do ucznia krótkie polecenia i zadawać pytania pomocnicze.

§ 6

SPOSOBY POWIADAMIANIA UCZNIĄ O TERMINACH KONTROLI WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI ORAZ O ZAKRESIE MATERIAŁU PRZEWDZIANEGO DO KONTROLI

1. Praca klasowa, sprawdzian powinny być zapowiedziane co najmniej z **tygodniowym** wyprzedzeniem i poprzedzone lekcją powtórzeniową oraz wpisem do dziennika lekcyjnego.
2. Dyktando powinno być poprzedzone powtórzeniem zasad pisowni i ćwiczeniami praktycznymi oraz wpisem do dziennika lekcyjnego; zapowiedziane **minimum trzy dni** przed datą jego przeprowadzenia;
3. Kartkówka lub bieżąca odpowiedź (materiał z trzech lekcji) **nie wymaga** uprzedzenia uczniów oraz **wpisu do dziennika** lekcyjnego;
4. Odpowiedź ustna z większej partii materiału powinna być zapowiedziana co najmniej na **tydzień przed terminem** jej przeprowadzenia i poprzedzona podaniem zakresu materiału;
5. Zadanie domowe (dłuższą formę wypowiedzi) uczeń realizuje w **terminie min. trzech dni**, a zadanie domowe (krótką formę wypowiedzi, ćwiczenia praktyczne, prace z tekstem) na bieżąco. Informację o zadaniach długoterminowych nauczyciel powinien zapisywać w dzienniku elektronicznym w zakładce **“Prace domowe”** (temat, termin, ewentualnie wskazówki) lub podczas kształcenia na odległość w zakładce "Zadania" na platformie Classroom;
6. Recytację, inscenizację poprzedza **minimum** (w zależności od trudności i długości tekstu) **tygodniowy** okres na ich przygotowanie.
7. Inne formy – terminy i zakres materiału uzależnione są od ich stopnia trudności: nauczyciel ustala je w porozumieniu z uczniami.

Nie wyznacza się terminu przeprowadzania jakiegokolwiek formy kontroli wiadomości

i umiejętności ucznia na pierwszy dzień po przerwie świątecznej lub feriach. Ze względu jednak na specyfikę przedmiotu **można ustalić na ten czas termin omówienia lektury**.

§ 7

UTRWALANIE WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI

Utrwalanie wiadomości i umiejętności uczniów może przybrać jedną z następujących **form**:

- syntezy materiału według określonych problemów,
- pracy w grupach według przydzielonych zadań (w tym w formie projektu),
- konkursu,
- referatu uczniowskiego zaprezentowanego na forum klasy,
- pracy z tekstem,
- ćwiczeń praktycznych,
- filmu, przedstawienia teatralnego,
- recenzji, eseju.
- inną.

§ 8

TERMINY SPRAWDZANIA PRAC

1. Prace klasowe, sprawdziany - powinny być sprawdzone, ocenione i oddane uczniom do wglądu w terminie do **dwóch tygodni** od daty ich wykonania, chyba że w tym okresie nie odbywają się zajęcia dydaktyczno-wychowawcze w szkole lub nauczyciel przebywa na zwolnieniu lekarskim.
2. Kartkówki, dyktanda - powinny być sprawdzone, ocenione i oddane uczniom do wglądu w terminie **jednego tygodnia** od daty ich wykonania, chyba że nie jest to możliwe z przyczyn podanych powyżej.
3. Wypracowania domowe w dłuższej formie wypowiedzi - powinny być sprawdzone, ocenione i oddane uczniom w terminie **do trzech tygodni** od daty ich dostarczenia nauczycielowi (w takim przypadku uczniowie piszą wypracowania nie w zeszytach przedmiotowych, lecz na papierze znormalizowanym).
4. Inne formy - terminy ustala się na bieżąco w porozumieniu z uczniami stosownie do trudności i czasochłonności wykonanego zadania (np. sprawdzenie i ocena projektów).

§ 9

INFORMOWANIE UCZNIÓW O UZYSKANYCH OCENACH I POSTĘPACH W NAUCE

Nauczyciel;

- a) wskazuje i docenia dobre elementy pracy (wypowiedzi ustne czy pisemne),
- b) wskazuje elementy wymagające poprawienia lub dodatkowej pracy (wypowiedzi ustne czy pisemne),
- c) instruuje, jak uczeń powinien pracować (wypowiedzi ustne czy pisemne) poprawić,
- d) wskazuje, jak uczeń powinien pracować dalej.

§ 10

ARCHIWIZACJA PRAC

1. Archiwizacji do końca roku szkolnego, czyli **do 31 sierpnia**, podlegają: **prace klasowe, testy, sprawdziany i dyktanda**.
2. Jeżeli nauczyciel podejrzewa u ucznia zaburzenia dyslektyczno—dysortograficzne i planuje jego skierowanie na badania w PPP, może archiwizować także jego wypracowania domowe jako materiał obserwacyjny.

§ 11

SPOSÓB UDOSTĘPNIANIA PRAC UCZNIOM, RODZICOM LUB PRAWNYM OPIEKUNOM

-- > WSO, rozdział 5, § 20, p. 12 i 13.

§ 12

KONTAKT Z RODZICAMI (PRAWNYMI OPIEKUNAMI) UCZNIĄ

Nauczyciel polonista kontaktuje się z rodzicami (prawnymi opiekunami) ucznia podczas zebrań z rodzicami (ustalonych wg szkolnego harmonogramu spotkań z rodzicami) lub indywidualnie, kiedy wysyła do rodziców pisemne (w formie listownej lub za pomocą komunikatora w e-dzienniku) powiadomienie o konieczności stawienia się do szkoły.

Nauczyciel zobowiązany jest udzielić informacji o postępach ucznia w nauce (lub ich braku) także każdorazowo, gdy rodzice odwiedzą szkołę poza wyznaczonym terminem pod warunkiem, że nie zakłóca to zajęć dydaktycznych nauczyciela (podczas przerw, przed lub po zajęciach).

§ 13

OCENY KLASYFIKACYJNE

1. Ocena klasyfikacyjna (śródroczna i końcoworoczna) powinna odzwierciedlać stopień opanowania wiadomości i umiejętności określonych w wymaganiach edukacyjnych oraz wkład pracy, zaangażowanie i systematyczność ucznia w ich przyswojenie.

Średnia ważona wyliczana i podawana przez e-dziennik nie zobowiązuje nauczyciela do wystawienia sugerowanej przez e-dziennik oceny.

Ocena za II semestr jest oceną roczną, a więc odzwierciedla także wkład pracy ucznia w I semestrze podsumowany oceną klasyfikacyjną.

O ostatecznej ocenie śródrocznej/kończoworocznej decyduje nauczyciel, uwzględniając kryteria oceny zawarte w PSO oraz indywidualne predyspozycje i możliwości rozwojowe ucznia oraz stosunek do obowiązków szkolnych.

2. Roczna (śródroczna) **ocenę klasyfikacyjną celującą** otrzymują **laureaci konkursów przedmiotowych** o zasięgu **wojewódzkim i ponadwojewódzkim** oraz laureaci i finaliści olimpiad przedmiotowych.
3. Prawo do **podniesienia oceny śródrocznej/rocznej** ma uczeń **reprezentujący szkołę w konkursach, olimpiadach, jeśli zajmie czołowe miejsce.**
4. Uczeń może być nieklasyfikowany z języka polskiego, jeżeli opuścił ponad 50% godzin lekcyjnych w półroczu (szczegółowe procedury w takich przypadkach określa WSO).

§ 14

ZASADY POPRAWIANIA WYNIKÓW NIEKORZYSTNYCH

1. Uczeń, który otrzymał ocenę niezadawalającą z pracy pisemnej (**kartkówka, sprawdzian, praca klasowa, odpowiedź ustna**) ma możliwość poprawienia jej w terminie uzgodnionym z nauczycielem, nie później niż **w ciągu 2 tygodni.**
2. Nie należy organizować poprawiania ocen z prac klasowych/sprawdzianów podczas obowiązkowych zajęć lekcyjnych.
3. W sytuacji poprawiania wyników niekorzystnych uczeń otrzymuje nowe zadania o identycznym stopniu trudności co poprzednie.
4. Ocenę uzyskaną w wyniku poprawy wpisuje się do dziennika elektronicznego **w osobnej kolumnie**, obok oceny niekorzystnej z adnotacją: "poprawa".
6. Uczeń, który z powodu **usprawiedliwionej nieobecności** nie przystąpił do pisemnej klasowej formy sprawdzania wiadomości i umiejętności, może do niej przystąpić w kolejnym terminie uzgodnionym z nauczycielem - nie później niż **w ciągu 2 tygodni** od momentu powrotu do szkoły, a w przypadku uzyskania oceny niedostatecznej - ma prawo do jej poprawy.
7. Uczeń może poprawiać wynik niekorzystny tylko jeden raz.

§ 15

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Obowiązkiem każdego ucznia jest przygotowanie się do lekcji.
2. Uczeń ma prawo do nieprzygotowania się do lekcji z ważnych i uzasadnionych powodów, ale za każdym razem zgłasza ten fakt nauczycielowi tuż po zakończeniu czynności organizacyjno-porządkowych takich, jak np. sprawdzenie obecności.
3. W ciągu jednego semestru uczeń może zgłosić nauczycielowi fakt nieprzygotowania się do lekcji. **min. 4 razy.** Na oznaczenie nieprzygotowania ucznia stosuje się znak,, -".
4. W przypadku dłuższej (ponad trzydniowej) usprawiedliwionej nieobecności na zajęciach lekcyjnych uczeń ma prawo do 7 - dniowego zwolnienia z ustnych i pisemnych form sprawdzania wiadomości i umiejętności w celu uzupełnienia zaległości.
5. **Braki w zeszycie** wynikłe z nieobecności ucznia w szkole oraz wszelkie zaległości z tego powodu powinny być uzupełniane na bieżąco.
6. Jeżeli podczas pisemnej klasowej formy sprawdzania wiadomości i umiejętności **uczeń pracuje niesamodzielnie** (korzysta z pomocy innych uczniów, zeszytu lub innych materiałów), wówczas otrzymuje **ocenę niedostateczną.**

12. W przypadku posiadania przez ucznia pisemnej **opinii PPP** o dysfunkcjach lub orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego nauczyciel zobowiązany jest dostosować wymagania edukacyjne lub metody pracy do zaleceń poradni i możliwości ucznia.
13. Uczeń uzyskuje pozytywną ocenę śródroczną/końcoworoczną, jeżeli spełnił wymagania edukacyjne na daną ocenę (minimum dopuszczającą).
14. Postanowienia PSO mogą być negocjowane z uczniami tylko w tych punktach, które nie wynikają z WSO lub Rozporządzenia MEN w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów w szkołach publicznych.
15. PSO jest otwarty i podlega ciągłej kontroli i ocenie.
16. Postanowienia PSO i ewentualne modyfikacje podawane są do wiadomości uczniom i rodzicom (prawnym opiekunom).

ZAŁĄCZNIKI

Kryteria oceny dyktanda

Stopień trudności dyktanda i jego ocenę należy dostosować do poziomu klasy i ucznia .

Za błąd ortograficzny uznaje się każde odstępstwo w zapisie od ustalonych norm poprawnościowych.

Błędy ortograficzne dzielimy na:

- błędy pierwszego stopnia **O1** (kardynalne) i drugiego stopnia **O2** (drugorzędne),
- jeden błąd **O1** = dwa błędy **O2**,

Za błąd interpunkcyjny (**int.**) uznaje się brak znaku lub złe jego zastosowanie.

Błędy int. przeliczamy na błędy ort.

4 błędy int. = 1O1 (w klasach IV - VI),

3 błędy int. =1O1 (w klasach VII - VIII).

<i>ocena</i>	<i>ilość błędów kl. IV</i>	<i>ocena</i>	<i>ilość błędów kl. V</i>	<i>ocena</i>	<i>ilość błędów kl. VI</i>	<i>ocena</i>	<i>ilość błędów kl. VII- VIII</i>
cel. (6)	0	cel. (6)	0	cel. (6)	0	cel. (6)	0
<i>bdb + (5 +)</i> <i>bdb (5)</i> <i>bdb - (5 -)</i>	0,5 O1 1 O1 1,5 O1	<i>bdb + (5 +)</i> <i>bdb (5)</i> <i>bdb - (5 -)</i> 0,5 O1 1 O1	<i>bdb (5)</i>	0,5 O1	<i>bdb- (5-)</i>	0,5 O1
<i>db + (4+)</i>	2 O1	<i>db + (4+)</i>	1,5 O1	<i>db + (4+)</i>	1 O1	<i>db + (4+)</i>	1 O1
<i>db (4)</i>	2,5 -3 O1	<i>db (4)</i>	2 - 2,5 O1	<i>db (4)</i>	1,5 O1	<i>db (4)</i>	1,5 O1
<i>db - (4 -)</i>	3,5 O1	<i>db - (4 -)</i>	3 O1	<i>db - (4 -)</i>	2 O1	<i>db - (4 -)</i>	2 O1
<i>dst+ (3+)</i>	4 O1	<i>dst+ (3+)</i>	3,5 O1	<i>dst+ (3+)</i>	2,5 O1	<i>dst+ (3+)</i>	2,5 O1
<i>dst (3)</i>	4,5 - 5 O1	<i>dst (3)</i>	4 - 4,5 O1	<i>dst (3)</i>	3 - 3,5 O1	<i>dst (3)</i>	3 - 3,5 O1
<i>dst - (3 -)</i>	5,5 O1	<i>dst - (3 -)</i>	5 O1	<i>dst - (3 -)</i>	4 O1	<i>dst - (3 -)</i>	4 O1
<i>dop.+ (2+)</i>	6 O1	<i>dop.+ (2+)</i>	5,5 O1	<i>dop.+ (2+)</i>	4,5 O1	<i>dop.+ (2+)</i>	4,5 O1
<i>dop. (2)</i>	6,5 - 7 O1	<i>dop. (2)</i>	6 - 6,5 O1	<i>dop. (2)</i>	5 - 5,5 O1	<i>dop. (2)</i>	5 O1
<i>dop. - (2 -)</i>	7,5 O1	<i>dop. - (2 -)</i>	7 O1	<i>dop. - (2 -)</i>	6 O1	<i>dop. - (2 -)</i>	5,5 O1
<i>ndst + (1+)</i>	8 O1	<i>ndst + (1+)</i>	7,5 O1	<i>ndst + (1+)</i>	6,5 O1	<i>ndst + (1+)</i>	6 O1

<i>ndst (1)</i>	8,5 O1	<i>ndst (1)</i>	8 O1	<i>ndst (1)</i>	7 O1	<i>ndst (1)</i>	6,5 O1
-----------------	---------------	-----------------	-------------	-----------------	-------------	-----------------	---------------

Kryteria oceny recytacji

Kryteria	ilość punktów
Znajomość tekstu - dwa nieznaczące błędy (w tym podpowiedzi nauczyciela); - od 3 do 5 błędów (w tym podpowiedzi nauczyciela); - liczne błędy, podpowiedzi wykluczają przyznawanie punktów za kolejne kryteria; uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.	2 1 0
Wyraźne mówienie (uczeń jest słyszany i rozumiany)	0-1
Właściwe tempo mówienia (dostosowane do sytuacji; przestrzeganie znaków interpunkcyjnych)	0-1
Wyraziste mówienie (uczeń dostosowuje sposób mówienia do sytuacji lirycznej ukazanej w wierszu; głosem wyraża uczucia, poprawnie akcentuje, zaciekawia, wzrusza)	0-2

Kryteria oceny pisemnych form wypowiedzi:

- realizacja tematu,
- kompozycja,
- język i styl,
- poprawność ort. i int.

Ocena jest wypadkową wszystkich powyższych kryteriów.

Praca nieczytelna, nie na temat lub krótsza od wymaganej objętości skutkuje oceną niedostateczną.